

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Закону України «Про музеї та музейну справу» щодо впорядкування недержавної частини Музейного фонду України і розвитку приватного колекціонування

І. Верховна Рада України п о с т а н о в л я є:

І. Внести до Кодексу України про адміністративні правопорушення (Відомості Верховної Ради УРСР, 1984 р., додаток до № 51, ст. 1122) такі зміни:

1. Статтю 92 доповнити новими частинами такого змісту:

«Продаж, придбання, дарування, обмін незареєстрованих предметів археологічної спадщини -

тягне за собою накладення штрафу на громадян від двохсот до чотирьохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предмета археологічної спадщини.

Ті самі дії, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за одне з порушень, передбачених частиною другою цієї статті, -

тягнуть за собою накладення штрафу на громадян від чотирьохсот до вісімсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією предмета археологічної спадщини.

Неналежне зберігання музейних предметів, музейних колекцій, музейних зібрань, предметів музейного значення недержавної частини Музейного фонду України, що призвело до їх пошкодження або до втрати, -

тягне за собою накладення штрафу від сто п'ятдесяти до тисячі неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.».

2. Частину другу статті 255 доповнити пунктом 26 такого змісту:

«26) експерти, що проводять державну експертизу культурних цінностей (стаття 92).».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Внести до Закону України «Про музеї та музейну справу» (Відомості Верховної Ради України, 1995 р., № 25, ст. 191 із наступними змінами) такі зміни:

1) частину першу статті 1 після третього абзацу доповнити новим абзацом такого змісту:

«колекціонер – фізична особа, яка на законних підставах володіє культурними цінностями та здійснює цілеспрямоване придбання, комплектування, документування, збереження та відповідальне використання культурних цінностей відповідно до вимог цього Закону;»;

2) частину другу статті 3 після абзацу шостого доповнити новими абзацами сьомим, восьмим і дев'ятим такого змісту:

«сприяння формуванню культури приватного колекціонування, підтримка та захист колекціонерів, що підтвердили добросовісне володіння культурними цінностями;

забезпечення рівних прав та можливостей музеям усіх форм власності та колекціонерам;

створення правових і податкових стимулів для передачі культурних цінностей недержавної частини Музейного фонду України у публічне користування, у тому числі шляхом дарування, заповіту або договорів управління.».

У зв'язку з цим абзаци сьомий - одинадцятий вважати відповідно абзацами десятим – чотирнадцятим.;

3) частину четверту статті 6 викласти в такій редакції:

«Музею, який зберігає музейні колекції загальнодержавного значення, набув міжнародного визнання і є провідним культурно-освітнім та науково-дослідним закладом за своїм профілем може бути надано статус національного музею України у встановленому законодавством порядку.»;

4) частину першу статті 14 викласти в такій редакції:

«Власники або засновники музею зобов'язані створити і підтримувати матеріально-технічні умови, необхідні і достатні для повноцінного збереження культурних цінностей та музейних колекцій за місцезнаходженням музею та передбачити місце (приміщення) для тимчасового зберігання на випадок виникнення загрози знищення, втрати, пошкодження чи руйнування музейних предметів.»;

5) у статті 15⁻¹:

частину третю викласти в такій редакції:

«До недержавної частини Музейного фонду України належать музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, що є приватною власністю та згідно висновку державної експертизи підлягають віднесенню до Музейного фонду України, зокрема предмети музейного значення, що підлягають віднесенню до недержавної частини Музейного фонду України та є власністю релігійних організацій, громадян та об'єднань громадян.»;

Доповнити частиною четвертою такого змісту:

«Музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання недержавної частини Музейного фонду України можуть зберігатися у колекціонерів та у музеях державної, комунальної чи приватної форми власності.»;

6) назву статті 15⁻² викласти в такій редакції:

«Особливості здійснення права власності на музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, предмети музейного значення державної частини Музейного фонду України»;

7) доповнити статтею 15⁻³ такого змісту:

«Стаття 15⁻³. Особливості здійснення права власності на музейні предмети, музейні колекції, музейні зібрання, предмети музейного значення недержавної частини Музейного фонду України

Здійснення права власності на культурні цінності забезпечується на підставах, передбачених Цивільним кодексом України, з урахуванням особливостей, встановлених цим Законом.

У разі відсутності документів, що підтверджують набуття права власності на культурні цінності, документом, що підтверджує добросовісне володіння культурними цінностями є Декларація про добросовісне володіння культурними цінностями.

Декларація про добросовісне володіння культурними цінностями подається власником до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері музейної справи та є актом одностороннього волевиявлення, яким власник підтверджує відкрите, безперервне та добросовісне володіння культурними цінностями протягом терміну, необхідного для набуття права власності за набувальною давністю рухомого майна, але не менше п'яти років до дня подання цієї декларації.

Форма Декларації про добросовісне володіння культурними цінностями затверджується Кабінетом Міністрів України та повинна містити такі обов'язкові відомості:

- а) повні ідентифікаційні дані власника;
- б) опис кожного предмета або музейної колекції, включаючи ідентифікаційні ознаки (розміри, матеріал, техніка, датування, інвентарний номер колекціонера);
- в) зазначення часу та обставин набуття володіння, що підтверджують мінімальний термін п'ять років добросовісного володіння;
- г) інформацію про наявність наукової, історичної та юридичної документації, що підтверджує історію походження предмета.

Подання Декларації про добросовісне володіння культурними цінностями вважається одночасно згодою на обов'язкове проходження державної експертизи культурних цінностей, передбаченої цим Законом, та надання доступу культурних цінностей уповноваженим на це експертам.

Культурні цінності, зазначені власником у Декларації про добросовісне володіння культурними цінностями, підлягають обов'язковій державній експертизі, що проводиться уповноваженими на це експертами або експертними комісіями з метою встановлення культурної значущості предметів та їх походження та державній реєстрації в порядку, визначеному центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері музейної справи.

Експерт або експертна комісія, під час проведення державної експертизи, фіксує стан об'єкту культурної спадщини, надає замовнику експертизи висновок державної експертизи із зазначенням дати наступної експертизи та рекомендації щодо зберігання цього об'єкту культурної спадщини.

Якщо під час наступної експертизи буде встановлено несвоєчасне подання об'єкту на експертизу, пошкодження чи погіршення його стану внаслідок неналежного зберігання, експерт може накладати стягнення у вигляді штрафу у порядку, передбаченому законом.

Якщо власник музейного предмету, музейної колекції чи музейного зібрання, що належить до недержавної частини Музейного фонду України не вжив заходів щодо їх збереження, зокрема у зв'язку з неможливістю створення необхідних для цього умов, центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері музейної справи, за зверненням експерта може прийняти рішення про передачу цих музейних предметів, музейних колекцій чи музейного зібрання, що належать до недержавної частини Музейного фонду України, на тимчасове зберігання до державних музеїв.

Власник музейного предмету, музейної колекції чи музейного зібрання, що належить до недержавної частини Музейного фонду України, може звернутися до центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері музейної справи із зверненням про завершення тимчасового зберігання власних предметів надавши разом зі зверненням документи, що підтверджують спроможність і наявність умов для самостійного зберігання.

У разі, якщо термін тимчасового зберігання перевищує один календарний рік від дати передачі на тимчасове зберігання, власник музейного предмету, музейної колекції чи музейного зібрання, що належить до недержавної частини Музейного фонду України, що звернувся із зверненням про завершення тимчасового зберігання власних предметів, повинен оплатити вартість послуги тимчасового зберігання в музеях державної форми власності.

Висновок державної експертизи має обов'язково включати:

- а) визначення культурної, історичної, художньої або наукової цінності предмета;
- б) підтвердження або спростування приналежності предмета до недержавної частини Музейного фонду України на підставі його цінності та історії походження;
- в) рекомендації щодо умов зберігання цього конкретного предмета які є обов'язковими для власника, якщо предмет включається до недержавної частини Музейного фонду України;
- г) висновок про наявність або відсутність ознак, що можуть свідчити про незаконне походження предмета.

Якщо за Висновком державної експертизи предмет буде віднесений до недержавної частини Музейного фонду України, на цей предмет поширюються обмеження, передбачені цим Законом та зобов'язання власника дотримуватися рекомендованих умов зберігання.

Якщо за Висновком державної експертизи предмет не буде віднесений до недержавної частини Музейного фонду України, зокрема, через недостатню культурну цінність або відсутність унікальності, цей предмет:

- а) визнається предметом приватної колекції;
- б) може вільно перебувати у цивільному обігу без додаткових обмежень щодо зберігання та використання, крім загальних вимог законодавства;
- в) не підлягає забороні на вивезення з території України (якщо це не суперечить іншим спеціальним законам, що регулюють вивезення матеріальних цінностей);

Власник має право зберігати самотійно або передавати власні культурні цінності, включені до Декларації про добросовісне володіння культурними цінностями в управління музеєм усіх форм власності на підставі Договору управління музейною колекцією.

Договір управління музейною колекцією укладається з метою забезпечення збереження, вивчення, наукового обліку, професійної консервації, реставрації, експонування та публічного доступу до культурних цінностей.

Форма Договору управління музейною колекцією затверджується Кабінетом Міністрів України. Істотними умовами Договору управління музейною колекцією є:

- а) термін та мета управління (зокрема, обсяг права музею на експонування, використання зображень предметів для виготовлення друкованої, сувенірної продукції та наукових публікацій);
- б) перелік предметів, що передаються за договором;
- в) зобов'язання музею забезпечити умови експонування, зберігання, консервації та, за необхідності, реставрації відповідно до рекомендацій державної експертизи.
- г) відповідальність за втрату, псування або пошкодження;

Музеї приватної форми власності, які є суб'єктами підприємницької діяльності або неприбутковими установами, можуть приймати колекції в управління лише за умови відповідності вимогам, встановленим цим Законом.

Для укладення Договору управління музейною колекцією музей приватної форми власності повинен відповідати таким критеріям:

- а) підтвердити наявність належного фондосховища (сховища), що відповідає стандартам безпеки, кліматичного та охоронного режиму, здатного

забезпечити умови, рекомендовані державним експертом для переданих предметів;

б) підтвердити наявність у штаті кваліфікованого персоналу, відповідального за фондову роботу, зокрема фондового працівника, який має відповідну освіту та досвід роботи.

У випадку самостійного зберігання музейних предметів, включених до недержавної частини Музейного фонду України, власник бере на себе повну відповідальність за їх збереження і зобов'язаний забезпечити умови зберігання відповідно до вимог, визначених Висновком державної експертизи.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері музейної справи або уповноважений орган охорони культурної спадщини має право проводити періодичний (не рідше одного разу на три роки) контроль дотримання встановлених вимог та надавати колекціонеру консультативну допомогу щодо забезпечення належних умов зберігання предметів музейної колекції.

Об'єкти культурної спадщини, які заявлені до державної реєстрації підлягають грошовій оцінці за нормативами і методиками, що затверджуються Кабінетом Міністрів України.

Вивезення предметів недержавної частини Музейного фонду України за межі території України заборонено.

Тимчасове вивезення предметів недержавної частини Музейного фонду України може здійснюватися в порядку визначеному законодавством України для:

організації виставок;

проведення реставраційних робіт;

наукових досліджень.

Продаж предметів недержавної частини Музейного фонду України можливий лише за умови подальшого постійного збереження в межах території України.»;

8) доповнити статтею 15⁻⁴ такого змісту:

«Стаття 15⁻⁴. Особливості обігу об'єктів культурної спадщини, музейних предметів, музейних колекцій та музейних зібрань

На території України дозволений обіг лише зареєстрованих в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, об'єктів культурної спадщини, музейних предметів, музейних колекцій чи музейних зібрань.

Археологічні предмети та або позаконтекстні знахідки, не заявлені до державної реєстрації шляхом подання Декларації про добросовісне володіння до 01 січня 2029 року підлягають конфіскації державою та віднесенню до державної частини Музейного фонду України.».

3. Кабінету Міністрів України у шестимісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їхніх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом.

**Голова Верховної Ради
України**

